

SLOVENSKI NAROD.

Člani in članice Slovenskega naroda, ki so se pridružili v leto 1908, so: ... (text continues with names and details of membership) ...

Redakcija telefona št. 84.

Pisarne številke po 10 h.

Upravištva telefona št. 85.

Kazino in vojaštvo.

Ljubljanski »Casinoverein« je po svojih pravilih nepolitično društvo z zgolj družabnimi nameni. Toda črke so povsod mrtve in za značaj tega društva je merodajen samo duh, ki v njem vlada. V tem oziru pa smo že davno vsi na jasnem: »Casinoverein« je strankarsko nemško-nacionalno društvo z očitnimi političnimi in narodnostnimi cilji. Ta duh vlada v društvu samem, ta duh vlada med društveniki, ta duh vlada tudi v vseh prostorih kazinskega poslojja. Kazina je nemška trdnjava sredi slovenske Ljubljane, trdnjava, iz katere se vodi vse politični in nacionalni boj zoper slovenski narod. To ve vsakdo in prav zato se tudi koncentruje mržnja slovenskega prebivalstva na to poslopje in je to poslopje od nekdaj glavni objekt vsem demonstracijam in represalijam.

Tako mnenje, kakor o »Casinovereinu« in njegovem poslojju ima slovensko prebivalstvo tudi o vseh obiskovalcih tega poslojja. Znana stvar je, da Slovenec ne prestopi v kazino praga za nobeno ceno in da bi se vsak Slovenec izpostavil ne le nevolji, nego tudi največjim nepriklanam od strani slovenskega prebivalstva, če bi stopil čez kazinski prag. Bili so nekdaj časi, ko so tudi posamični Slovenci obiskovali kazinsko kavarno, a Nemci so jih sami preganili, jih niso trpeli v svojem poslojju, češ, da je tudi kavarna in restavracija nemško-nacionalna, da imata tudi kavarna in restavracija nemški naroden in političen značaj in da zato za Slovenca tam ni prostora. Notorično je, da se izpostavi insultom, kdor v kazini slovenski govori, da se tudi v časih narodnostnega mira ni postreglo gostom, če so kaj naročili v slovenskem jeziku, če jih že niso kar ven vrgli in da v kavarni niso trpeli dvojezičnega plakata, nego so vedno odstranili slovenski del. Spričo tega je lahko umljivo, da velja vsak za nemškega nacionalca in nasprotnika slovenskega naroda, kdor je član kazine ali obiskuje kazinsko poslopje in tudi oficirji in politični uradniki niso izveti. Mnogo je političnih uradnikov in oficirjev, ki to dobro vedo in se zaradi tega konsekvenco izogibajo kazinskega poslojja, še več jih je pa, ki konsekvenco kljubujejo občnemu mnenju in se dosledno drže kazine.

Vzrok temu je, ker so oficirji in vojaški uradniki prisiljeni biti člani kazinskega društva, dasi ve, kakor smo že rekli, vsak otrok, da ima kazinsko društvo določen političen in narodnostni značaj in da je sovražno slovenskemu prebivalstvu.

Pred kakimi 40 ali 30 leti se je dalo še umeti, da je bila kazina zavetje vojaštva. Danes pa je to, milo rečeno, skrajna brezaktnost, ker se tako hote ali ne hote vzbuja sodba, da se oficirski kor identificira z narodnostnimi in političnimi težnjami kazinotov in tudi s kazinotskimi sovražnostmi zoper domače slovensko prebivalstvo.

V takozvanem »Dienstreglementu« je paragraf, ki zapoveduje, da se vojak ne sme mešati v politiko. Ne moremo reči, da bi se kazino obiskujoči oficirji direktno vmešavali v politiko. Toda to je gotovo, da je članstvo pri »Casinovereinu« in obiskovanje strankarskih lokalov kazinskih vsled njih političnega in narodnostnega značaja dejstvo, ki ima na sebi mnogo demonstrativnega in provokatoričnega, dejstvo, ki razburja in žali slovensko prebivalstvo, ki vidi v tem dejstvu dokaz, da se oficirski kor ujema ali da simpatizira s političnimi in narodnostnimi težnjami kazinotov. Star pregovor pravi: Povej mi s kom občeješ, in jaz ti povem, kdo da si.

S tem, da so oficirji in vojaški uradniki prisiljeni biti člani kazine, da je takozvani »Militärwissenschaftlicher Verein« nastanjen v kazini in da se vrše v kazinskem, torej

v strankarsko - političnem poslojju celo uradna opravila vojne uprave, namreč takozvani »Haupttrapp« rezervnih častnikov, je vojna uprava sama zakrivila, da se oficirji več ali manj neka identificirajo s kazino. kar smatra slovensko prebivalstvo seveda za netaktno demonstracijo, pa včasih tudi za kaj hujšega. Krivda na vsem tem pa, kakor rečeno, ne zadeva toliko oficirskega kora samega, kakor vojno upravo in posebno vojno ministrstvo, ki je pa menda tako odredila bolj iz brezbrčnosti, iz nepoznanja razmer in tiste ošabnosti, ki karakterizuje gotove vojaške kroge, nego iz zlega namena.

S tem, da se oficirji silijo biti člani društva, ki je domačemu prebivalstvu sovražno, društva, ki ima določen političen in narodnostni značaj; s tem, da ima oficirski kor svoje družabno središče v poslojju, kjer je središče pangermanskih turnirjev, kjer je kovačnica vseh hudobnih naklepov zoper slovensko prebivalstvo, se gotovo podkopava potrebna politična in narodnostna nevtralnost oficirjev in v posledici tudi vojakov. Kot člani »Casinoveraina« in kot redni obiskovalci kazinske kavarne so oficirji brez dvoma tudi izpostavljeni političnim vplivom in se lahko tudi nehoti navzamejo duha, ki sploh vlada v tem poslojju.

To je opazovati že več let sem. Čim bolj se postružuje narodnostna nasprotja, toliko bolj je opazovati, kako vpliva kazinski duh na neke oficirje. Že pri zadnjih demonstracijah pred več leti se je pri nekaterih oficirjih pokazala prepisana politična in narodnostna nevtralnost v kaj čudni luči in to isto se lahko še v veliko večji meri reče sedaj. Ali ne čuti oficirski kor, kaj si ljudje morajo misliti, ko vidijo za poklikanimi okni kazinske kavarne same oficirske uniforme? Kaj ni še to dejstvo dokaza dovolj, kako je obledela zavest politične nevtralnosti? Komaj je bila končana iz narodnostnih in političnih nagibov uprizarjena demonstracija zoper kazino, pa je v tej glavni trdnjavi narodnostnih in političnih nasprotnikov slovenskega prebivalstva že zopet videti ves oficirski zbor!

Kakor smo že opetovano rekli, zadeva krivda na vsem tem vojno upravo, oziroma vojno ministrstvo, ker sili oficirje in vojaške uradnike da morajo biti člani »Casinoveraina«, iz česar izhaja čisto naravno, da smatrajo oficirji kazino kot tisti lokal, kamor naj po želji ministrstva zahajajo in srdite nasprotnike slovenskega naroda za tisto družbo, ki jim jo ministrstvo priporoča. Od tega dejstva je pač le en korak do mnenja, da naj se oficirji kolikor toliko identificirajo s kazino in naj bodo prijazni kazinskim stremljenjem. Potem pa naj se kdo čudi, da se zgo-de velike nesreče.

Pred nekaj leti, ko so politične demonstracije pred kazino med drugim provzročile tudi to, da je na politično in narodnostno nevtralnost nekih oficirjev padla kaj temna senca, tedaj je vse slovensko prebivalstvo zahtevalo, naj oficirji in vojaški uradniki zapuste kazino, naj se postavijo na stalnišče stroge politične in nacionalne nevtralnosti in naj si ustanove svoje lastno nevtralnost središče. Mestna občina ljubljanska je takrat z redko generoznostjo obljubila izdatno pomoč. Vzlic temu se ta namen ni posrečil. Oficirski kor je ostal v kazini, dasi je bilo lahko opazovati, da kazinska atmosfera nima ravno dobrega vpliva na politično in nacionalno mišljenje oficirjev in dasi je bilo čisto vidno, kako se med oficirskim korom in med civilnim prebivalstvom slovenske narodnosti poraja vse večji antagonizem. Kdor pozna razmere, tistemu je popolnoma jasno, da je kazina v veliki meri vzrok postopanju mnogih oficirjev v usodnih nočeh 19., 20. in tudi 21. t. m.

Danes nam ne hodi na misel, da bi zahtevali, naj oficirji zapuste ka-

zino. Dovolj je, da je vojna uprava toliko let prezirala zahtevo slovenskega prebivalstva, naj se oficirji ločijo od kazine, da se ohrani politična in narodna nevtralnost oficirskega kora. Če se vojni upravi ne zdi potrebno poskrbeti, kar zahteva interes dobrega razumevanja med oficirji in civilnim prebivalstvom, če je vojna uprava s tem zadovoljna, kar smo v predstojnih vrstah konstatirali, potem — je tudi prav. Slovensko prebivalstvo bo vedelo, kako se mu je vesti, konsekvence pa naj vojna uprava prevzame na svojo vest.

Politični položaj.

Dunaj, 27. septembra. Včeraj so bili voditelji nemških strank češkega deželnega zbora pri ministrskem predsedniku ter mu skušali dokazati nezdržljivost sedanjih razmer ne le v češkem dež. zboru, temuč sploh v čez državi. Zahtevali so, naj se da Nemčiji zadoščenje s tem, da se takoj zaključijo češki deželni zbor ter odstopi deželnemu maršalu Lobkovicu. Nemški poslanci so dobili od ministrskega predsednika take obljube, da so se morali s častno besedo zavezati, da bodo o tem molčali. Glede zahteve, da bi se češki deželni zbor zaključil, jim ni mogel baron Beck ničesar obljubiti, ker bi bilo potem v nevarnosti zasedanje državnega zbora. Konference se bodo še nadaljevale. Poležaj se smatra za zelo resnega. Nemški poslanci hočejo obstrukcijo v češkem deželnem zboru.

Iz Bosne in Hercegovine.

Dunaj, 27. septembra. Takoj po zaključitvi delegacijskega zasedanja se izvrši sprememba v upravi Bosne in Hercegovine. Stališče barona Buriana je postalo nezdržljivo. Na njegovo mesto pride madžarski aristokrat, ki je poseben zaupnik nadvojvoda - prestolonaslednika.

Jezikovni spor na Češkem.

Praga, 27. septembra. V pravnem sporu odvetnika dr. Razi-ja, ki so mu pred trgovskim sodiščem v Hebu prepovedali govoriti češko, je sedaj razsodilo praško sodišče, da ima češki odvetnik pravico, govoriti pri sodišču v Hebu češko in da se mora tudi zapisnik pisati češko.

Volilna reforma na Ogrskem.

Budimpešta, 27. septembra. Grof Tisza je izjavil nekemu dopisniku, da je koalicijska volilna reforma prevzela obveznost le na pram vladarju. Le ako vladar odveže koalicijske njene obveznosti, bi dobila proste roke ter bi mogla postopati tako, kakor zahtevajo interesi dežele. — Glasilo socialnih demokratov pri- naša iz nove vladne volilne reforme nekatere važne podatke. Minister notranjih del trdi, da so bili v tej stvari ministrstvu ukradeni akti ter je uvedel strogo preiskavo.

Konflikt med Bolgarijo in Turčijo.

Dunaj, 27. septembra. Bolgarski zastopnik na Dunaju je izjavil, da se bolgarska vlada ne bavi z mislijo o proglasitvi Bolgarije za neodvisno. Vlada se sedaj bavi poglavito z orijentsko železnico. Nobena bolgarska vlada ne misli na to, da bi dala zopet iz rok orijentsko železnico. Bolgarija mora imeti to železnico, ako se naj ne škoduje hudo trgovini. — V diplomatičnih krogih zatrjujejo, da se resno razpravlja o vprašanju glede neodvisnosti Bolgarije, Bolgarija ostane najbrže tudi potem še vedno kneževina. Podpora Avstro-Ogrske pri proglasitvi neodvisnosti je Bolgariji zagotovljena, a tudi Nemčija bo zavzela v tej stvari stališče Avstro - Ogrske. Angleškega kralja je knez Ferdinand že po-

leti naznanil svoj načrt, a kmalu potuje knez v ta namen v Pariz.

Carigrad, 27. septembra. Pod sultanovim predsedstvom se je vršil kronski svet, ki sta se ga udeležila tudi veliki vezir in vojni minister. Razpravljalo se je o tem, da hoče Bolgarija izzvati rešitev prepornih vprašanj. — Grško časopisje na Turškem prinaša razburljive članke o postopanju Bolgarske sploh, posebno v Macedoniji.

Otvoritev delegacijskega zasedanja.

Budimpešta, 27. septembra. V političnih krogih pričakujejo z veliko napetostjo prestolnega govora, s katerim otvori cesar delegacije. Prestolni govor se je sestavil v daljši konferenci med obema ministrskima predsednikoma in baronom Aehrenthalom. S posebno napetostjo se pričakuje, kaj bo povedal prestolni govor o balkanskih zadevah, ker bo pri tej priliki vlada povedala, kaj namerava ukreniti glede uprave v Bosni in Hercegovini. Prestolni govor pa bo nadalje razpravljati tudi o notranjih razmerah v monarhiji.

Kranj za Ljubljano.

Kranj, 26. septembra. Kranjski občinski svet je v današnji izvanredni seji sprejel nastopno resolucijo občinskega svetnika dr. Valentina Štempiharja: Občinski odbor kranjskega mesta se pridružuje globokemu in iskrenemu žalovanju, ki pretresa zaradi nedolžnih žrtve, padlih dne 20. septembra t. l. v Ljubljani, vsako slovensko in sploh vsako čuteče srce. — Občinski odbor obžaluje, da predsedstvo deželne vlade in vojaško poveljništvo v usodopolni noči ni pokazalo tiste previdnosti in tistega takta, ki bi bil preprečil katastrofo in izreka nado, da bodo poklicani faktorji ukrenili vse, da postanejo taki nedostatk pri prihodnje nemogoči. — Za spomenik padlih žrtve se dovoli 100 kron in v podporo ranjenec 200 K, skupaj 300 K.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. septembra.

Adresa slovenskega ženstva na njegovo ekscelenco ministra Praska se glasi takole:

Vaša prevzvišenost! Ženstvo obupane Ljubljane, katero je čutilo v Ptuju moč nemške kulture in nemške pesti, se zateka k vam, prevzvišenost. Sin ste mogočnega slovenskega naroda, zatorej nas, ki smo v nesreči, ne morete in ne smete prezeht. Naši zidovi so obškropljeni s krvjo krivičnega prelita in po naših bolnicah se še zvijajo obstreljene žrtve. Toda vse to še ni nasitilo tistega, tudi pri bratih na severu v žalostnem spominu stoječega germanškega furorja. Ta divja proti Ljubljani, ker se mu je sprožilo še premalo pušk, ker se je prebilo še premalo slovenske krvi. Žalibog tudi iz ministrstva se oznanja črna vojska proti našemu mestu, katero naj se potepta v tla, dočim naj ima razdivjano nemštvo v Ptuju, Mariboru in Celju tudi še nadalje svoje gorko gnezdo. Prevzvišenost, tega ne dopuščajte! Preskrbite pravico tudi s krvjo oblitih belih Ljubljani!

Gospo in gospodične, ki nabirajo podpise za to addresso, naj vrnejo nabiralne pole čim najpreje!

Dr. Tavčar, katerega je minister Prade po dunajskih listih ostro napadal, odposlal je omenjenemu ministru tole pismo: Vaša ekscelenco! V pogovoru z enim izmed uradnikov lista »Neue Freie Presse« ste vaša ekscelenco omenili sledeče: »Zlasti pa se mora ostro zavrniti trditve dra. Tavčarja, naj se ljubljanski Nemci smatrajo za tale, v slučaju da bi se kje drugod kaj ukrenilo proti Slo-

vencem.« Obžalujem, da je član vlade smatral za dostojno, na podlagi neresničnih dejstev postaviti na sramotni oder mojo osebo, ki komaj kaj pomeni v javnosti. Ko bi se bili Vaša ekscelencia, predno ste me napadli, poslužili uradnih informacij, ki so Vaši ekscelenci gotovo na razpolago, bi se bili prepričali, da nisem govoril bedastih besed, ki se mi podtikajo. Ravno nasprotno! V svojem govoru v občinskem svetu sem apeliral na razsodnost Slovencev in na preudarnost Nemcev, ki sem jih svaril pred pretiravanjem in razširjanjem lažnivih poročil. Tudi na vlado sem apeliral, naj ji ne pride na misel, nastopati v Ljubljani z mečem v roki, v Ptuju, Celju in Mariboru pa držati roke križem, ko se Slovincu lastnina uničuje in njegova samega poškoduje. Vsak pameten človek obsoja izgrede pa ne samo ljubljanskih, kakor Vaša ekscelencia, ampak vsakater. To je pa gotovo: Vojaki so v Ljubljani streljali, kakor bi ne bili v podobnih razmerah nikdar streljali v Inomestu alina Dunaju. Dvoje krvavečih trupel loči sedaj slovensko in nemško prebivalstvo Ljubljane! Ali je bilo treba, da je prišlo tako daleč? V interesu Slovencev kakor nič manj v interesu Nemcev ljubljanskih bi bila stroga preiskava o tem, so se li izpolnili vsi zakonski predpogoji, predno se je začelo rabiti orožje, ali se je streljalo kar tjavendan kakor na bežeče zajee? Tako preiskavo zahtevamo mi; blagovolite Vaša ekscelencia to zahtevo podpirati! S tem bodete Vaša ekscelencia ljubljanskim Nemcem več koristili, kakor če na podlagi neresničnih dejstev napadate mojo neznanost osebo. Vaši ekscelenci najvda-nejši dr. Ivan Tavčar l. r. — V Ljubljani, 28. septembra 1908.

Bedasta poročanja nemških listov! Da bi opravičili prelitje slovenske krvi v Ljubljani, sedaj zabiti nemški listi — tudi »Fremdenblatt« je med njimi — z vso resnostjo poročajo, da je Mayer samo »schiessen« komandiral, ne pa tudi »Feuer!« Pač pa je moštvo, komaj je čulo besedo »schiessen!« kar pričelo pokati, ne da bi čakalo daljšega poveljevanja svojega poveljnika. Nemški listi pri tem ne opazijo, kako grdo so s svojim poročilom insultirali avstrijsko armado! Saj vendar veste, kaj je takimenovana »Feuerdisciplin!« Vraga, da bi lajtenant sedem mandeljcjev pri šaržiranju ne mogel v rokah držati, kje pa smo potem? Kaj bi se takemu oficirju in njegovim možakarjem zgodilo na Pruskem, če bi v neoboroženo množico šaržirali brez predpisane komande? Odgovorite nam na to, židje dunajskih listov? In v kako luč stavljate s tem disciplino pri 27. polku, pomislite vendar, kaj bo, če bi se »im Ernstfalle« tako streljalo? Saj vendar pri ome-njenem nemškem polku niso sami rekruti! Vse to, kakor rečeno, omenjamo le zategadelj, da označimo skrajno lažnivo, pa tudi skrajno neumno poročanje nemških listov v Ljubljani!

Krakovski »Czas«, vevlegledni list poljskih konservativcev je bil zaplenjen zaradi članka o ljubljanskih dogodkih, ki ga je spisal g. dr. L. Lenard. Dejstvo, da se je tak list, kakor je »Czas«, zavzel za naše pravice, je jako dobro znamenje.

Preganjanje slovenskega časopisja. Zadnja številka »Notranje« in zadnja številka »Našega lista« sta bili zaplenjeni zaradi poročil o dogodkih v Ljubljani.

Mali Lazzarini, nadporočnik pri belgijskem polku, je zmerjal Slovence s »slovenske Bestien«. Ne vemo, kaj poreče k temu njegova mati, ki je bila prej krvava dekla in potem hišna, predno jo je njegov oče poročil. Lazzarinieva mati je doma iz Besnice nad Kranjem, kjer ni bilo ne takrat in tudi ni zdaj nobenega Nemca; psujoč Slovence s »Slovenske Bestien«, je Lazzarini psoval svojo lastno mater.

— Čevljari Szantner v Ljubljani je tako ošaben nemškutar, da kljubuje občni želji slovenskega prebivalstva. Na svoji prodajalni ima samonemški napis, kar kaže, da ne mara slovenskih odjemalcev. Obenem pa razpošilja prav sedaj cenik v slovenskem jeziku, da bi nalovil slovenskih odjemalcev. To je že impertinentno. Občinstvo naj si zapomni, da je Szantner nemur.

— Na Pivki se vedno bolj izvršuje geslo »Svoji k svojim«. Skoro vsi trgovci so se že izrekli: niti vinarja več dati nemškim trdkam. Prvi, ki je šel z dolгим nosom od svojih dosedanjih odjemalcev, je bil zastopnik firme H. Kenda. Zvijal se je potnik Wissig, ki hoče znati slovensko, češ, da vsaj govori slovensko in da otroci Kendovi vsi znajo slovensko, a pivška stena je trdna in se dala omehčati. Tako je prav; samo dosledni moramo biti!

— Vprašanje na oskrbnika jetnišnice c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani, Rabitscha. Pojasnite nam, kakšen posel ima pri vas in v vaši pisarni dannadan zloglasni, celo »Kranjski hranilnici« presedajoči kolovodja nemško-nacionalnih hajlovcev in lažnivi dopisun graške »Tagespostea«, Dzinski? Pa menda vendar ne krpta skupaj zloglasnih lažnivih dopisov ali pa nam pripravljata Dzinskega za ričet? Kaj poreče k temu c. kr. deželnosodno predsedništvo?

— Nemci bojkotirajo slovenske trgovce. Nemci so začeli bojkotirati slovenske trgovce. Sklenili so, da niti eden in na noben način ne bo šel v slovensko trgovino. O tem sklepu smo izvedeli od jako zanesljive strani. Veseli nas ta sklep, nam bode vsaj za zgled, kako moramo Slovenci postopati. Slovenci se nikoli nismo znali nastopiti, nas mora vselej tuje poučiti. Da ne bodo slov. trgovci na škodi, moramo vsi brez izjeme kupovati vse pri Slovencih. Podpirajmo slovenske trgovce in obrtnike, kupujmo in naročajmo le pri teh. S tem bomo tudi za vselej preprečili, da bi tekla nedolžna kri. Tuji živeli izgine v kratkem, ako ga ne gojimo. Nemci nameravajo napraviti poseben atentat na narodno zavednost slovenskega občinstva. Sliši se, da bodo nastavili izredno nizke cene ter hočejo na ta način privabiti Slovence. Pri življenjskih predmetih ne bodo delali posebnih umetnosti, ker nemški trgovci večinoma niso tako trdni, se več bahajo in jih bo v kratkem minilo veselje delati v izgubo. Pri manufakturnem blagu se pa bo goljufalo, se bo prodajalo slabše blago ceneje. Posebno pri manufakturi se odjemalce lahko opehari in zategadelj svarimo občinstvo, naj se ne da preslepiti z nizkimi cenami. Sicer pa smo prepričani, da nobena Slovenka, noben Slovenec ne bo prodal svojega prepičanja za tiste vinarje, ki bi si jih prihranili, ako bi kupil v trgovinah narodnih sovražnikov, kak predmet ceneje. Te sramote ne smemo trpeti, da bi nemško časopisje nas blatilo, češ, Slovence narodni čut je vreden le enega krajarja. Slovenska mati in gospodinja! Kadar misliš prestopiti tujevar prag, spomni se žalosti slovenskih mater nedolžno ubitih žrtv Adamiča in Lundra. Spomni se tisočev solz, ki jih je pretočil slovenski rod od odprtem grobu narodnih mučnikov. Glasno je jokal od grobu slovenski narod, ki se je zbral iz vse slovenske zemlje in prisegel, smo, da hočemo složno delati vsi za enega, eden za vse, in v najkrajšem času se iznebili morilcev. Podpirajte slovenske trgovce, nadomestite jim nemške odjemalce, ki bodo izostali. Ne prodajajte svojega narodnega prepičanja za vinarje. Kolikor bodo sedaj ceneje prodajali, za toliko bodo pozneje dražji, ako ne poskrbimo za to, da jim bo zmanjkalo sape. »Svoji k svojim!«

— Obisk pri ranjenih v bolnici. Poleg dijaka Božidarja Borštnika leži Pavel Štrukelj, delavec na Ljubljani. Njegov obraz je upadel, izmučen; vidi se mu na licu, da še ni nikoli videl boljših dni in njegove žuljave roke kažejo, da si služi v potu svojega obraza vsakdanji kruh za se in za svojo rodbino. Na vprašanje, kako se mu je prigodila nesreča, je jel pripovedovati tako-le: Bil sem v službi pri trdku Šupančiču pri osuševalnih delih na Ljubljani. V nedeljo 20. septembra sem bil na delu dopolu 8. zvečer. Ne da bi vedel, kaj se v mestu godi, sem se napotil obiskat svojo teto, ki stanuje v Križevniških ulicah. Šel sem v mesto za Gradom ter hotel mimo magistrata po Mestnem trgu priti na ono stran Ljubljane. Ker sem na Mestnem trgu videl polno ljudi in tudi vojaštvo, sem krenil mimo stolne cerkve na Pogačarjev trg, misleč, da bom za Ljubljano najlažje prišel na Jurčičev trg in od tamkaj v Križevniške ulice. Ko sem stopil na Pogačarjev trg, sem zapazil, da ljudje bežijo. Na stopnicah, ki vodijo s Pogačarjevega trga proti cerkvi, sem nekoliko postal, na to pa sem se obrnil ter bežal z drugimi ljudmi. V tistem trenutku

je počil strel, za njim še več strelav. Ne da bi čutil kakšne bolečine, se mi je zadelo, da mi postaja noga težka. Takoj mi je prišlo na misel, da sem morda ranjen, vendar sem hitel, kolikor je bilo mogoče, naprej, ker sem se bal, da bi bil vnovič zadet od kroglice. Prišel sem do magistrata. Na stopnicah ob vhodu na magistrat v bližini policijske stražnice so me zapustile moči, da sem padel na tla. Za hip sem padel v nezavest. Ljudje, ki so se zbrali krog mene, so me dvignili ter me prenesli v stražnico, kjer so mi zdravniki obvezali rano. Na to so me prepeljali v bolnico. »Ali ste videli na Pogačarjevem trgu, da bi bil kdo izmed ljudi metal kamenje na vojake?« je vprašal naš poročevalec Pavla Štruklja. »Nihče ni metal kamenja,« je kategorično odgovoril, »vsi smo v največjem strahu bežali pred streljajočim vojaštvom proti trgu pred škofijo.« Štrukelj je ranjen nizko v stegno od zadaj. Krogla mu je razbila glavno žilo (profunda femoris); k sreči je prejel običaj v kosti, sicer bi bil ranjenec izkrmavel. Kroglo so mu zdravniki ekstrahirali. Stanje njegovo je zadovoljivo, vendar bo trajalo še precej časa, predno bo okreval in predno bo mogel zopet služiti kruh za stradajočo svojo dečo. Poleg Pavla Štruklja leži Josip Simončič, kleparski pomočnik pri Gradišarju na Tržaški cesti, doma iz Novega mesta. Ta je pripovedoval o dogodku v kritični noči tako-le: »V nedeljo zvečer sem v gruči ljudi šel mimo »kresije«. Pred trgovino »Pri solncu« smo nekoliko postali. V tem je pridrla za nami vojaštvo. Vse je bežalo in z ljudmi tudi jaz. V istem hipu je že pokalo. Zasvetilo se mi je pred očmi in gorko mi je postalo. Ker nisem čutil posebne bolečine v nogi, sem bežal mimo šenklaške cerkve. Tam sem padel. Prihitele je sluga »Vzajemnega podpornega društva« ter me odvedel na magistrat, kjer me je obvezal vojaški zdravnik. »Ali je kdo izmed ljudi v Vaši bližini metal na vojake kamenje?« je vprašal poročevalec. »Nihče ni metal kamenja, ker na trgu sploh ni kamenja, sabo ga pa tudi nihče ni imel,« je odgovoril Simončič. — Poročilo o ranjenima Golavšku in Tomšiču priobčimo jutri.

— V vojašnici pozivajo na bojkot! Častnik 27. pehotnega polka pl. Kaiserfeld je te dni na dvorišču kasarne zbranim vojakom zabijeval, da morajo kupovati samo pri Nemcih. Dobro, če oficirji v svoji službi pozivajo na bojkot Slovencev, potem se tudi Slovincem ne sme zameriti, ako bodo odslej z vsemi sredstvi delovali za svojo gospodarsko osamosvojitve, od Nemcev.

— Odmevi ljubljanskih dogodkov v Kranjski gori. Velikostna manifestacija se je vršila v Kranjski gori dne 22. septembra ob osmi uri zvečer. Ta dan bo ostal vsem Kranjskogorčanom še dolgo časa v živem spominu; kajti bil je za celo vas dan globoke žalosti in skrajnega ogorčenja. Črne zastave in slovenske trobojnice s črnim florom so visele skoraj z vseh hiš ob glavni cesti. Ljudje so postajali v gruči in se živo zgovarjali o velikih krivicah, ki so se zgodile Slovincem zadnji čas širom naše lepe domovine, zlasti o nedolžnih mladeničih, ki sta v Ljubljani prelila kri. Nihče ni čutil veselja od dela, ker je bilo vsakemu nekam čudno in tesno v srecu, zdelo se je, kot bi viselo v ozračju nekaj bridkega in strašnega. Opoldne in ob štirih popoldne so milo peti mrtvaški zvono in vsem, še tako trdosrčnim ljudem, se je omehčalo srce, z njih obrazov je pa gledalo ogorčenje in bridka žalost, ki jim je razjedala dušo. Marsikatera solza je kanila, marsikatera mati je zaplakala, pa tudimarsikatera pest se je krčevito stisnila. Vrli načelnik požarne brambse se je takoj zavedel narodne dolžnosti na ta dan, ko je žaloval vesoljni slovenski rod. Zbral je ob osmi uri zvečer pred gasilnim dom ognjegasev v polni opravi in s črnimi znaki na čeladah, da naredi pohod skozi vas in tako skažejo zadnjo čast nedolžnim žrtvam, ker se niso mogli udeležiti pogreba v Ljubljani. Ravno tam pa se je zbrala tudi tako ogromna množica občinstva — bilo jih je okrog 500 — da kaj takega ni mogel nihče pričakovati v naši vasi. Trobenta je zapela in požarna bramba je odkorakala z zastavo s črnim florom, sprejaj in ob straneh pa so svetili dečki z gorečimi baklami in lampijončki. Za temi so nesla tri dekleta slovensko trobojnico s črnim florom, za njimi pa so šla dekleta in žene, ki so se zbrale v tako častnem številu, da s ponosom lahko rečemo, tudi Kranjskogorka se je začela zavedati, da se gode njenim otrokom v Avstriji vnebovpijoče krivice in da tudi ona hoče protestirati. Za ženami so korakali dečki, za temi moški. Vse gostilne so bile med sprevedom zaprte in nerazsvetljene. Impozantno je bilo videti, ko se je premikal ta veličastni spreved z baklami in lampijončki skozi črno noč in ko je odmevala od sivih gora glasna trobenta in burni živjo-

klici. Tako veličastnega spreveda še ni videla Kranjska gora. Spreved se ustavi pred občinskim uradom, kjer zapoje vsi z odkritimi glavami »Hej Slovani«. Nato pride župan dr. Tičar in načelnik ognjegasev mu pove v nagovoru, da hočejo izkazati zadnjo čast nedolžnim žrtvam in protestirati zoper krivice, ki se gode slovenskemu narodu. Župan dr. Tičar, ki ga je ljudstvo poslušalo z odkritimi glavami, je v krasnem, globoko v dušo segajočem govoru omenil nasilstva, ki so jih zakrivali v zadnjem času Nemci zoper mirne Slovence in se ginjen spominjal nedolžnih slovenskih žrtv v Ljubljani ter prosil, naj se izvrši manifestacija mirno tako, da bo v čast ponosni dolinski metropoli. Ljudstvo mu je priredilo burne ovacije in se pomikalo v spreved čez most do konca vasi in zopet nazaj do gasilnega doma, kjer je zapel izborni pevski zbor požarne brambse nekaj narodnih pesmi, naka se je ljudstvo povsem mirno in dostojno razšlo. Nato je šla požarna bramba v hotel »Razor« in velik del ljudstva je šel za njo v svesti, da se bo zopet enkrat navdušil ob lepih narodnih pesmih, ki vro iz grla vrlih pevcev ognjegasev. In ker je ravno prilika nanesla, je govorilo več govornikov, med njimi tudi župan dr. Tičar, na čigar prošnjo se je zapela žalostinka v spomin padlim žrtvam. — Tako se je izvršila manifestacija. Nedolžna slovenska kri, ki je močila ljubljanska tla, bo tudi v Kranjski gori poglala žive kali za blagor domovine in bo razkužila kranjskogorsko ozračje nemščinskega duha. In Kranjska gora kot dolinska stolica kliče beli Ljubljani in celi mili domovini: Ne žalujte, ne plakajte! Kajti ta dva nedolžna slovenska mladeniča, ki so jih kruto ubili, nista umrla, ampak njih duh živi in bo večno živel med nami. Kakor je bog vodil Izraelce iz egiptovske sužnosti, tako bo vodil Slovence duh teh nedolžnih mladeničev iz nemške sužnosti v obljubljeno deželo slovenske svobode.

— To je mož! Narodni trgovec na Notranjskem je v naši tiskarni naročil »spominske kartek«, ki jih bo dajal trgovskim potnikom nemških firm. Na teh kartah je v nemškem jeziku zapisano: »Kako se upate, potovati sami po slovenski zemlji, ko vpijete po nemških časopisih, da niste varni ne svojega imetja in ne življenja? Morali bi priti v spremstvu orožnikov ali pa vojakov. Ali se ne sramujete vnebovpijočih laži, da nas mirne Slovence blatite in kličete vlado, orožnike in vojake na pomoč? Lačni ste — slovenskih novcev, žejni ste — slovenske krvi. Idite! Ne kupim od vas ničesar in povejte svojim gospodarjem, naj ne pošiljajo svojih potnikov k Slovincem, katere Nemci tako smrtno sovražite.«

— Bojkot Koslerjevemu pivu v Celju! Tudi v Celju se toči to slabo pivo. Slovenci, ne pijte več te pijače! Z njo napajali so v Ljubljani nemške vojake, ki so streljali na nedolžne Slovence. Kri ni voda!

— V vsem mestu je snoč vladal mir. Ljudstvo se je brez ugovora pokorilo odredbam rediteljev »Združene narodnega odbora«. Mir se v mestu ni nikjer kalil, samo nemški igralci so v Selenburgovih ulicah poskusili izzivati, da so bili tamkaj nastavljeni reditelji primorani stopiti v akcijo. Ob 10. so reditelji pri »Slovanu« in »Maliču« opozorili goste na policijsko uro in jih prosili, naj zapuste lokale. Vsi gostje so se rade volje odzvali prošnji. V kazini je naznanil policijsko uro stražnik. Gostje so zapustili kavarno in gostilniške prostore in se zbirali v velikih gruči pred verando. Ker se le niso hoteli raziti, so jih pozvali reditelji, naj jim ne otežujejo odgovornega posla ter mirno odidejo domov. To je gospodo silno razburilo, da so jeli glasno protestirati proti temu, da jih pozivljajo k miru in redu »Leute, die slovenische Abzeichen haben« (rediteljske znake). Posebno glasno so bili dr. Zanger, ki je prišel iz Celja v Ljubljano menda nalašč za to, da povzroči kak konflikt, dr. Staudacher, ki je kričal, da ne razume slovenski, in Pammer, rav. »Kranjske stavbne družbe«. Gručo je končno razgnalo orožništvo. Dr. Zanger in Pammer sta se šla na to s svojo družbo pritožiti v vojaško preskrbovališče, češ, da so jih reditelji izzivali. Pammer je tam kričal: »Die Deutschen in Laibach sind vogelfrei«. Navzoči orožniški ritmojster Bregenzer je temu Pammerjevemu vzklil pritrdilno glasno rekoč: »Ja, vogelfrei sind sie!« — Brez komentarja! — Reditelji so med tem poskrbeli, da se izpraznine gostilne pri »Roži«, »Lipici«, »Črnem orlu« in kavarna »Apolo«. V »Narodni kavarni« so zaprli že pred policijsko uro. Ob 11. so bile vse ulice v osrčju mesta malodane prazne.

— Nemški »Volksrat« za Kranjsko je izdal oklic, ki je tako hinavski, da se človeku kar stidi. Ti ljudje

je govore o državljanski svobodi, o pravici in človečnosti v trenutku, ko vise po vsi Ljubljani še črne zastave, kličeče v spomin krvave dogodke nepozabne, zgodovinske noči 20. septembra.

— »Politika« v Belgradu prinaša obširna, jako zanimiva poročila o ljubljanskih dogodkih.

— Glavna tabačna zaloga v Ljubljani, je sicer c. kr. a ravna se v njej tako, kakor bi bilo kako kazinsko podjetje. Na slovensko zahtevanje človeku še ne postrežejo; delajo se, kakor bi slovenski ne razumeli in puste ga čakati ali pa so celo sirovi ž njim. Ta predrznost ima svoj izvor v tem, ker se glavna tabačna zaloga zaveda, da ima monopol in si sme vsled tega vse dovoliti. Posebno sirovo in grdo se ravna s posli slovenskih trafikantov. Znanih nam je že mnogo slučajev in poskrbeli bomo, da jih izvemo še več. Na tej podlagi se bo potem že dalo na pristojnem mestu pojasniti v glavni tabačni zalogi vladajoče razmere.

— Demonstracije v Šiški. Trumoma so večeraj popoldne šli Belgijci v Šiško. Vsa Ljubljana se je ustrašila, kajti Šiška je narodna, in ljudje so se z začudenjem vpraševali: Kako more biti vojaška oblast tako kratkovidna, da pusti Belgijce v Šiško, ko mora vendar poznati razpoloženje ljudstva. Iz Spodnje Šiške se nam piše o večerajšnjih dogodkih: Popoldne okrog tretje ure so imeli nemški vojaški 27. pešpolka drznost aretirati mladeniča, katere jim je zaklical »fej!«. Peljali so ga po glavni cesti na orožniško postajo. Svoje si Spodnji Šiškarji tega niso pustili dopasti, radi česar so naglasi nemške vojaške z balističnimi kroglicami, dasi so potegovali bajonete. Junaki 27. pešpolka spustili so se v tek ter jo vdrli v bližnjo gostilno po domače k Ančniku v Spodnji Šiški, kjer so se proti prepovedi gostilničarke, ki je bila sama doma, zaklenili v hišo. Takoj se je nabralo par sto ljudi, katera množica je demonstrirala proti nasilstvom nemških vojakov ter zahtevala, da vojaški zapuste gostilno, česar pa ti niso hoteli storiti. Razjarjena množica je vpila: Sramota za gostilničarja, da nemške vojaške zapira. Konstatirati pa moramo, da je gostilničar gosp. Peter Burja zaveden Slovenec; ravno tako tudi njegova soproga; vendar si pa gostilničar, ki je bila sama doma, ni mogla pomagati, ker je šest vojakov 27. pešpolka vrata tiščalo. Po vojake prišlo je nato 20 orožnikov, kateri so jih vzele lepo medse ter jih spremili v Ljubljano. Postopevja orožnikov ne bomo opisovali. Omejimo le, da je neki 18letni fant vojakom 27. pešpolka rekel »fej!«, na kar so ga orožniki, 5 po številu, zvezeli kot živino in odvedli v Ljubljano. Pohvaliti moramo še zavednost šišenskega ženstva, katero je zahtevalo od orožnikov neustrašeno, da govore slovensko, ker so na slovenskih tleh. Tudi naš g. župan, ki meni, da je vsega mogočen, slišel jih je od zavednih Slovencev, da mu bode pač še dolgo po ušesih zvenelo. Danes zjutraj ob 3. pobili so na »šulferajnski« šoli v Šiški šipe. Orožništvo je 3 demonstrante aretiralo.

— Nikomur delati krivice! Dneve vesplošne zmedenosti je marsikdo porabil, da si je ohladil kako stero jezico. Uredništvo je moralo verjeti svojim poročevalcem, ker ni bilo časa, se v vsakem slučaju posebej informirati. Tako smo naknadno zvedeli, da se je zgodila krivica ravnatelju učiteljskega č. Černivcu, še bolj pa vadičnemu učitelju g. Jakliču, našemu mnogoletnemu narodu. Ni namreč res, da bi bil ravnatelj Črni-veo prepovedal gojenkam in gojencom nositi žalne trakove. Ako je to trdila učiteljica Stupica, si je prepoved enostavno izmislila. Se bolj smešna je trditev, da si g. Jaklič ni upal gledati pogreba iz strahu, da se ne zameri ravnatelju Resnicu je temveč, da je g. Jaklič poslal svojo obitelj k pogrebu, sam pa je, ker je imel do 4. pop. šolo, gledal nato v družbi treh tovarišev spreved v ospredju na najvidnejšem prostoru. Krivice delati nikomur!

— Nemška provokacija. Večeraj je šest Belgijcev na sprevedu po gozdu proti Šiški cesteativno prepevalo: »Die Wacht am Rhein«. Brez komentarja!

— Zelena pliška nemškega notarja je večeraj, stopajoč mimo gospe dr. Tavdarjeve, glasno spregovorila: Das dumme Gesicht. Tudi brez komentarja!

— Oficir Belgijcev je hodil večeraj po Dunajski cesti. Onstran ceste je prihrpel star mož, ki se mu je bolezen poznala na licu; kajljaj je, in časih, kakor je sploh pri takih bolnikih, moral je pljunuti. Omenjeni oficir je pritekel k njemu ter ga po vsi sili hotel aretirati. Istotako brez komentarja!

— Gibanje za gospodarsko osamosvoje slovensko se začinja razširjati. Obseči pa mora vse kroge. Trgovci in obrtniki slovenski imajo

pri tem gibanju tudi svoje neopustljive dolžnosti. Imeti morajo dobro blago po primernih cenah. Ogibati se pa morajo tudi oni vsega, kar krepinasprotnike. Slovenski trgovci in obrtniki, ki se poslužuje nemških denarnih zavodov, zakrivi neodpusten greh. Dovolj je kulantnih slovenskih! Kdor greši proti temu, naj si bo svest, da se nastopi proti njemu, kakor proti odjemalcem nemških trgovin Union-Bank je nemško židovsko podjetje. Nobene zveze s to banko, Slovenci. Narodni ponos, kje si! Za to banko pohišuje in krošnjari neki semit Berger okoli naših trgovcev. Do vrat in na hlad z njim, Slovenci!

— Dzinski je po protestnem shodu prišel v kolonijo delavskih hiš Kranjske hranilnice, klical v pisarno stanovalce ter jih strogo zasiljeval, da delata dva krojača obleko iz blaga te tovarne. Čemu dajati denar nemškim židom, ko imamo vendar toliko solidnih slovenskih trdk, na pr. Prokop Skorkowsky v Humpolou na Češkem in dr.

— Židovsko-nemško trdko Spitzer & Klappholz v Jičinu zastopa v ljubljanski okolici neki železničar ter dobiva toliko odjemalcev, da delata dva krojača obleko iz blaga te tovarne. Čemu dajati denar nemškim židom, ko imamo vendar toliko solidnih slovenskih trdk, na pr. Prokop Skorkowsky v Humpolou na Češkem in dr.

— Kako sodijo o nemškem časopisju nemški častniki drugod. Nemški častnik iz neke galiske garnizije je pisal svojim staršem: »To je strašno, kar se sedaj vse čita v nemških časopisih o Ljubljani. Pri nas je vse razburjeno nad Nemci.«

— Gospa Hayne izjavlja, da se s poročnikom Mayerjem ni srečala na ulici po onem času, ko mu je odpovedala stanovanje torej tudi ne more biti resničen dogodek, o katerem so listi pisali.

— Slaščičar Voltmann, ki ima tudi v slovenskem gledališču prodajo peciva, je odpustil iz službe poslovodja Alojzija Dežmana brez vzroka, le zato ker je Slovenec. Dežman ima troje nepreskrbljenih otrok. Pripomniti je, da je bil Dežman najboljši slaščičar Voltmannov, ki mu je zadnja leta držal vso trgovino pokonci.

— Konfiskacija »Notranjca«. Državno pravdnštvo je zaplenilo v soboto izhajajoči tednik »Notranjec« in sicer cel uvodnik in 12 notic. Izvzemši inserate je tedaj skoro ves list zaplenjen. Konfiskacija se je izvršila tako pozno, da ni bilo možno več prirediti nove izdaje, kar bi tudi naročnikom veliko ne hasnilo, ker bi dobili vse list pobeljen. Pomnožena izdaja izide že sredi tedna. Konfiskovan je uvodnik pod naslovom: »Ob 60 letnici cesarjevega vladanja. — Za študentom in delavcem — kmeti!«, dalje notica o ljubljanski trdk Holzer, 2 notici o Koslerjevem pivu, ki se toči v Postojni pri Garzaroliju, o članih postojnske kazine, o krepki nemški gospodarski organizaciji, o kranjski hranilnici, o slovenski potrepilivosti in popustljivosti napram sovragu, o nemškutarjenju po Notranjskem, o Andrettovi tovarni salam in klobas v Ljubljani, končno o dr. Egru in nekaterih notranjskih prvaki, ki ga podpirajo itd.

— Lajtnant Mayer dobiva sedaj dopisnice pod naslovom »der strammste deutsche Lieutenant«. Čisto brez vsakega komentarja!

— Gospa dr. Bokova in njena naidebudna hčerka sti v kupeju silno zabavljali na črno oblečeno damo, ki se je z njima v enem kupeju proti Radovljici peljala. Ti dami nemškega gemütha sti zabavljali v francoskem jeziku. Tako brez komentarja!

— Dve policijski moči je dobila deželna vlada iz Dunaja. Prav! Pozornost teh dveh naj se med drugim posveti tudi zaplenjenim kartam, katere so nemški vojaški domu poslali in katere je pošta zaplenila. Na te karte opozorimo tudi vojaško komisijo, ki sedaj v Ljubljani preiskuje. Prosimo!

— Gostilničar Zajec na Rimski cesti je tudi odpovedal Koslerjevo pivo ter naročil Auejevo.

— Profit bi radi napravili. Vesoljno nemško časopisje z ministrom Pradejem zahteva z največjo silovitostjo, naj država prisloži Nemoem na pomoč in naj ljubljanski Nemoem »za pokritje škode« hitro izplača najmanj 50.000 kron. Resnična škoda znaša kvečjemu 4000 kron. S 4000 kronami se dajo popraviti vse razbite šipe. Toda Nemoi bi radi napravili masten dobiček pri svoji »nesreči«, zato tako vpijejo po nemških listih, kako hudo se jim godi. 50.000 kron — to bi jim seveda dišalo!

— Nemški fantalincek je večeraj hčerko dr. Ilešiča, ki je imela žalni trak, tako le človekoljubno ogovoril: »Du Fratz da, um wastrauert du denn?«

— Za slovenske služkinje, ki službujejo pri nekaterih ljubljanskih Nemcih, so nastopili hudi časi. Psovke in žalitve so na dnevnem redu. Neka

„gospa“ se je celo tako daleč izpo-
bila, da je svojo služkinjo suvala in
tepla. Vložena je kazenska tožba proti
njej. Ni čuda, če slovenske služkinje
trudoma zapuščajo službe pri nemških
gospodarih.

— **Le malo potrpljenja.** Zad-
njih deset dni dobivamo toliko pri-
spikov za naš list, da bi morali
izdajati po sto strani obsežne številke,
če bi hoteli priobiti le najmanjši del.
Zahvaljuje se dopisnikom za njih na-
klonjenost jih prosimo, naj potrpe.
Kar se bo dalo porabiti, se porabi
v celem obsegu ali v okrajšani obliki.

— **Ljuboznjliv oficir.** V soboto
od 3/4 pop. je stala skupina oficirjev
pred kazino. Mimo je prišlo več oseb
s flori na rokah. Eden oficirjev je
vzkliknil: „Diese Trauer, dieses ent-
setzliche Trauer-Gesindel.“

— **Nasilni vojak.** Kdor opazu-
je nastopanje Belgijcev, dobi vtisk ka-
kor bi za vzdrževanje reda in miru
tako silno zavzeti krogi hoteli za
vsako ceno imeti novih konflik-
tov. Nikdar ni bilo na cesti toliko
Belgijcev, kakor zadnje dni in zlasti
včeraj. Da prebivalstvo Belgijcev ne
vidi rado, to je pač več kot umljivo,
a način, na kateri nastopajo Belgijci,
je tak, da mora prebivalstvo razburiti.
Belgijski vojaki se zaletavajo v ljudi,
ne slučajno, nego namenoma, in jih
potem še psujejo z „windischer Hund“.

Posebno surovo se vedejo napram
ženstvu. Dovoljujejo si pa še več.
Dasi niso v službi, napadajo
ljudi in jih aretujejo pod prevezo,
da so jih zalili. S kakor pravico si
dovoljujejo Belgijci kaj takega? Zgo-
dilo se je že več takih slučajev. Vče-
raj popoldne bi vsled tega kmalu
nastal veliki konflikt. Na Dunajski
cesti in sicer ob strani kavarni Ev-
ropa je šel neki delavec, na drugi
strani ceste ob župnovi hiši pa so
šli trije Belgijci. Delavec je imel čik
v ustih in je pljunil na tla. Belgijci
so to videli in dasi so bili vsaj pet-
deset korakov od njega, so pridrveli
čez cesto in se zaleteli v moža.
Vojak, čigar bodelo ima št. 3792 je
bil posebno nasilen. Prizor je privabil
več sto ljudi in ogorčenje je bilo
tako veliko, da so člani mirilnega
odбора s pomočjo policije komaj
vzdržali red. Neki četovodja Belgij-
cev je pri tem izustil krilate besede
„wer uns beleidigt, der beleidigt Seine
Majestät.“ Tudi včeraj dopoldne se
je nekaj takega primerilo in je bil od
Belgijcev na Mestnem trgu aretovan
neki nadušljivi mož, ki ga je policija
seveda takoj izpustila. Koliko časa
bo pa to početje še trajalo?

— **Nemška olika.** Na dan po-
greba narodnih mučnikov so se pred
liho št. 32 na Sv. Petra cesti sešli
neki nemški gospod, neka dama in
neki mlajši oficir belgijskega polka.
Gospod in dama sta izrazila svoje
začudenje nad številom udeležnikov,
na kar je oficir rekel: „Ja, das hätte
ich nicht geglaubt, das es so viele
slovenische Schweine gibt.“

— **Kako fabricirajo ranjenca.**
Nerednik Schmitt, ki ga navaja
„Tagespost“ tudi med ranjenimi vo-
jaki, je hodil po kritični nedelji dva
dni neobvezan okoli, tretji dan pa je
dobil povelje, da mora iti k zdrav-
niški viziti in si obezvesti glavo radi
„Quetschung am Hinterhaupt“. Pri
kateri kompaniji 27. pešpolka pa slu-
žbuje narednik Schmitt? Pri Mayerje-
vem oddelku ga ni bilo.

— **Informacijski odsek** je zbral
mnogo interesantnega gradiva o do-
godkih minulih dni. Zaslíhal je okrog
100 očitancev, med njimi 23 takih,
ki so bili pri streljanju vojakov pri
„kresiji“ navzoči in večinoma sami v
ognju. Nepobitno je po izjavah teh
povsem verodostojnih prič dognano,
da je vojaštvo streljalo na ljudi, ki
niso drugega storili kot peli in žvi-
gali, ki niso vrgli nobenega kamna
na vojaštvo, da je streljalo za beže-
čimi in sicer ne v salvi, ampak posa-
mezne strele in da je za bežečimi
ljudmi streljale teklo. Zbrano gradivo
se bo seveda na pristojnem mestu
uporabilo.

— **Poročnik Kónig** je včeraj
zopet drzno izzival po mestu. Opozar-
jamo pristojno vojaško oblast, ki do-
slej še ni našla povič, Kóniga niti
odstraniti iz Ljubljane, niti discipli-
nirati, da je po pričah dognano, da
so vojaki pod poveljstvom poročnika
Kóniga v nedeljo pri streljanju na
Pogačarjevem trgu ploskali, kar je
slišal tudi vladni komisar svetnik
Wratschko.

— **Častniki** so snoči v gručah
stali pred vojaškim preskrbovališčem,
prav tako kakor pred usodepolnimi
dogodki dne 20. t. m. Ljudstvo je bilo
naravno vsled tega razburjeno in se
je jelo v velikih gručah zbirati pred
„Slonom“ in pred pošto. Ker se je
bilo bati, da bi ljudje jeli demonstri-
rati proti častnikom, zlasti ker se po-
samesniki izmed njih kaj radi prav
izzivajoče obnašajo, so reditelji pro-
sili polkovnika Radčevića, naj čast-
nikom ukaže, da naj ne stojijo zunaj
na ulici, marveč naj bodo pri svojem
moštvu na dvorišču. Posredovanje je
izdalo in častniki so se morali umak-
niti z ulice v vojaško preskrbovališče.

— **Poročnik Ivančič 27. polka**
se je snoči tako izvijajoče obnašal,
da so morali reditelji „Združenega
narodnega odbora“ posredovati pri
polkovniku Radčeviću, da ga je od-
stranil. Poročnik se je sprehal med
kazino in pošto po sredi ulice držeč
desno roko na ročaj svoje sablje
pripravljen takoj udariti. Ljudje, ka-
terih je bila polna ulica, so se jedva
mogli izogibati njegovi sablji, ki je
skoro vodoravno štrlela od njega.
Med ljudstvom je vladala takšna ne-
volja proti poročniku, da bi ga bilo
insultiralo, ako bi pomirjevalno ne
vplivali nanj reditelji „Združenega
narodnega odbora“ na čelu jim dr.
D. Majaron.

— **Preiskava proti dr. Pogani**
je že ustavljena, ker se je izkazalo,
da so bile obdolžitve orožnikov
popolnoma neresnične.

— **Rusi na grobu žrtve z dne**
20. septembra. Danes popoldne je
polčila deputacija slučajno v Ljub-
ljani navzočih Rusov na grob Ada-
miča in Lundra krasen venec z rusko
trobojnico in napisom: „Nedolžni
žrtvam nemške zlobe ruski
bratje.“ S kopališča je odšla depu-
tacija k županu Ivanu Hribarju, da mu
izreče svoje sožalje nad ubogimi žr-
tvami, njihovimi rodbinami ter vsemi
oškodovanci v noči 20. sept. t. l.

— **Sodne poravnave med slo-**
venskimi strankami v Mariboru. V
soboti bi se bili morali pred ma-
riborskimi porotniki vršiti dve tiso-
kovni obravnave proti „Slovenskemu
Gospodarju“, ki so ga tožili zaradi
razžaljenja časti okrožni zdravnik dr.
Karba na Vranskem in urednika
Spindler in Lesničar iz Celja. Tik
pred obravnavo pa so se vsi trije
poravnali s pogojem, da „Slov. Go-
spodar“ prekliche žalitve, plača vse
stroške, ter daruje primerno vsoto za
družbo Sv. Cirila in Metoda.

— **Občina Borovnica.** Pri ob-
činski seji dne 27. septembra t. l. v
Borovnici je izrekel občinski odbor
soglasno sožalje nad nedolžnimi žrtva-
mi od 20. septembra ter ogorčenje
nad postopanjem vojaštva. Občinski
odbor je tudi dovolil 25 kron za ra-
njence od 20. septembra ter 25 kron
za spomenik padlim žrtvama. Občins-
ki odborniki so tudi sklenili, da bo
vsak v svojem okolišu kar najbolje
vplival na občinstvo, da nihče ne
prestopi v Ljubljani praga nemške
oziroma nemške trgovine.

— **Občinski odbor ribniški** je
sklenil v svoji seji z dne 26. sept.
1908 soglasno sledečo resolucijo:
1.) Odločno obsoja nasilni nastop
proti skupščinarjem Sv. Cirila in Me-
toda v Ptuj, ki je izzval upravičeni
odpor v Ljubljani. 2.) Izreka svoje
globoko obžalovanje, da je v Ljub-
ljani 20. sept. 1908 tekla nedolžna
slovenska kri, ker je c. kr. vojaštvo
streljalo brez pravega povič na be-
žeče ljudi. 3.) Zahteva najstrožjo
preiskavo in neizprosno kaznovanje
krivcev. 4.) Najodločneje protestira
proti nesramni obrekovitosti in v dno
duše se gabeči pisavi „kulturnih“
nemških listov. 5.) Iskreno pozdravlja
slojni nastop vseh Slovencev, ki so
se našli ob grobu narodnih mučnikov.
Dalje je sklenil: Da se podari v bol-
nišnici se nahajajočim ranjencem 60
kron, za spomenik umorjenim naj se
pa prispeva K 40.

— **Divaški sejum.** Na semenj v
Divačo je prišel tudi znani nemur
Götzl. Ženska, katera je bila zlepa
opozorjena, da naj takoj oddide iz
slovenske Divače — tista baba nam-
reč, ki je ploskala v Ljubljani ob po-
grebu slov. žrtve — se je nekaj pro-
testirala ter izrazila sledeče besede:
„Ich werde alle Windischen kagen.“
Prvič bila je obveščena, ker pa ni
odnehala, bila je izpodena. Odpo-
vala je z brzovlekom ob 9. uri zjutraj.
Odpraviti moramo iz slovenske Di-
vače tudi tisto „Bahnhof-buchhand-
lung“, „Bahnhofrestauration“, ter nem-
čurja restavraterja, kajti tukaj so slo-
venska tla, ter zahtevamo odstranitev
tega nemčurja. Tudi poštni pečat „Di-
vača Bahnhof“ bo moral izginiti in
sicer kmalu; akone bomo bojkoti-
rili tudi to. Obrabamo se na državne
in deželne poslance, da ukrenejo vse
potrebno. Ali je to lepo, da, potnik
ako pride v kolodvorsko restavracijo,
ne sliši drugo kot nemško. Razven
enega, ki te dui odrine, ne zna nabe-
den slovensko, ter ne postreže kot
samonemški.

— **Bojkot laških trgovcev v**
Gorici nam kaže, da je to najspe-
nejše sredstvo za osamosvojitve Slo-
vencev na gospodarskem polju. Prav
tako dosledno kot se držijo gorški
Slovenci gesla „Svoji k svojim“, naj
bi tudi v vseh drugih slovenskih po-
krajinah podpirali Slovenci samo na-
rodne trgovine. Na ta način bi se
kmalu otreli tujčeve premoči, ob-
enem pa bi vzgajali v svojih ljudeh
podjetnost in veselje do narodnega
gospodarskega dela. Potrebno pa je,
da Slovenke ne pazijo samo, kje ku-
pujejo, temveč tudi kaj kupujejo. Ni
vse eno, ako se daje prednost nem-
škemu izdelku, če lahko kupimo slo-
venski izdelek, ki ni nič slabši od
prvega. Tako opozarjamo slovenske

gospodinj, naj nikari ne kupujejo
nemških kavinih primesi (oikorijs), ki
se razpečavajo v slovenskih ovitkih,
da bi se s tem premočilo slovensko
občinstvo. Saj imamo ravno sa ta
predmet solidno domače podjetje
podjetje „Prvo jugoslovansko tovarno
kavinih surogatov“ v Ljubljani, ki
izdeluje znano izvrstno „Zvezdno“
kavino primes, od katere dobivajo
razna slovenska in hrvaška društva
znatne prispevke. Ta izdelek naj se
udomači v vsaki slovenski hiši!

— **Na Sv. Joštu** se je včeraj v
spomin nedolžnih žrtve z dne 20.
septembra 1908 v spominsko knjigo
„Slovenskega planinskega društva“
zapisala sledeča pesem:
Adamič mrtev, Lunder mrtev ...
Dovolj, dovolj nedolžnih žrtve!

Življenjeje novo, lepše klije
iz mučnikov naj krvi,
usode lepše zor zasije
Slovenom naj bodo dne.

Zastoj življenja nista dala:
Kri mučnikov trdna vez;
iz te krvi bo sila vstala,
ki nemški nam razbije jez!

Naš boj bo boj do zadnje srage
in neizprosno bo naš boj;
naprej moj rod do slavne zmage
in tromba bojno pesem poj:
„Naprej zastave Slave!“

— **Za železniškega zdravnika v**
školi Lohi je imenovan dr. Karel
Zakrajšek, zač. distriktni zdravnik,
s čemer je splošni želji železniških
uslužbenec ugodeno.

— **Veselica „Dolenjske podruž-**
nice Prosvete“ v Novem mestu je
nepričakovano dobro izpala, za kar
se imamo v prvi vrsti zahvaliti veliki
požrtvovalnosti in zanimanju Novo-
mestčanov. Čistega dobička je 467 K
24 v. Od tega je dobil „Radogoj“
350 K 43 v, „Dolenjski podružnici
Prosvete“ ostane 116 K 81 v. Odbor.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je
izročila gđ. Vičičeva 102 K 40 v,
katere je nabrala med trgovskimi so-
tudiniki. — Gojenke mestne višje
dekliske šole in dekliske liceja so
dale naši družbi 22 K 15 v, preosta-
nek zbirke za venec žrtvama. — Gosp.
Vaso Petričič je daroval 25 K,
gosp. Ivan Samec 10 K mesto
venca žrtvam. Hvala!

— **Družba sv. Cirila in Metoda**
je izdala v oslavo jubilejnega leta
dve mladinski knjigi: „Naš cesar
Fran Josip I.“ (cena 40 v) in „Fran
Josip I.“ (cena 30 v). Priporočamo ju
vsem šolskim vodstvom in krajnim
šolskim svetom, da si ju nabavijo ter
razdele med otroke. Čisti znesek pri-
pade družbi, knjiga sama pa je zelo
primerna jubilejnemu letu. Naročila
je oglasiti družbi sv. Cirila in Me-
toda v Ljubljani, katerim se bode za-
stoj prilagela knjiga „Andrej baron
Čehovin“, slavni slovenski junak.

— **Hrvatje za Slovence.** Župnik
v Kutjevu v Slavoniji Pajo Krem-
pler bo dne 1. oktobra služil rekviem
za naše žrtve z dne 20. septembra.
Na ta rekviem pozivlje vse prijatelje
Slovencev in Slovečanstva.

— **Slovenska drama** Tudi med
člani slovenske drame se je izvršilo
nekaj izprememb. Angaževali so se
izmed naraščajočih dramatičnih šol
g. Križaj, Grom, Peček, Vavpotič
in Belič, ki se bodo uporabljali —
zlasti pri ljudskih predstavah — v
večjih in manjših vlogah. Mesto gospe
Josipine Kreisove, ki je baje zaradi
bolezni odpovedala svojo pogodbo
še 1. septembra t. l. in mesto gospe
G. Danilove, ki je sprejela angažma v
Trstu že meseca aprila, sta se anga-
ževali dve novi igralki in sicer gđd.
L. Kavcka s Smihova za naivne in
gđd. A. Vintrova tudi s Smihova
za sentimentalne in dramatične vloge.
Poleg g. H. Nučiča je angaževan
za ljubimске vloge g. Lj. Iličić in
kot komik poleg g. Moleka g. Fr.
Bohuslav. Ostalo osebo je ostalo:
gospa Z. Borštnikova-Zvonar-
jeva, gospa Štefanija Dragti-
novičeva, gospa Magda Ronov-
ska, gđd. Kamila Šubertova, ga.
Berta Bukšekova, gđd. Ter.
Thalerjeva ter gospodje A. Da-
nilo, Leon Dragutinovič, Jos.
Povhe in Jos. Toplak. Iz drama-
tične šole bo sodelovalo še 24 dam
in gospodov.

— **Coljski slovenski srednješolci**
so darovali namesto venec narod-
nim žrtvama, padlim vsled barbar-
stva nemških vojakov družbi sv. Ci-
rila in Metoda vsoto 32 K.

— **„Radogoj“** je poslal g. Otmer
Skale, pravnik v Novem mestu,
350 K 43 v kot tri četrtine čistega
dobička veselice dolenjske podružnice
„Prosvete“. Odbor „Radogoj“ se do-
lenjskim dijakom za ta čin dijaške
samopomoči najiskreneje zahvaljuje.

— **Poučni izlet „Prosvete“** v
Ljubljansko tobačno tovarno bo jutri
ob dveh popoldne. Zbirališče
ob 3/2 pred glavnim vhom tovarne.
Vabimo slavno občinstvo, da se ude-
leži izleta v največjem številu. Vsakdo
dobrodohod.

— **Zrelostni izpiti na ljubljanski**
realni. 23. in 24. septembra so se

vršili zrelostni izpiti na ljubljanski
realni. Oglasilo se je 12 kandidatov,
med njimi 1 eksternist. Razen ekster-
nist ki je bil reprobiran na pol leta,
so vsi prebili akusnjo. Med abitu-
rijanti so Slovenci: Kraigher Juri iz
Hrašč pri Postojni, Poljanec Leon in
Premelj Stanko iz Ljubljane ter Sre-
brš Božo iz Brežic.

— **Naučno ministrstvo** je dovolilo,
šele zdaj, da se na krajskih gimna-
zijah — izvzemši kočevsko in nemško
v Ljubljani — poučuje grščina v
tretjem in veronauk v petem razredu
v slovenskem jeziku.

— **Slovenke!** Združeni damski od-
bor prosi, naj se podpisovalne pole
za petičije na ministra Praška kakor
bito mogoče vrnejo.

— **Razstava „Otrok.“** Za srednje-
šolce se je vstopnina znižala na 10
vinarjev.

— **Prodaja tobaka** se je opustila
z današnjim dnem na Starem trgu 21
v trgovini Vivot Mozetič.

— **Za ponesrečene** je dala vele-
trgovina Fr. Ks. Souvan v Ljub-
ljani 300 K. Plemeniti darovateljici
srčno zahvalo!

— **Za nedolžne žrtve 20. sep-**
tembra se je nabralo v soboto zve-
čer v družbi „Savanov“ v kleti ho-
tela „Union“ 25 K, od katerih je
daroval poštni uradnik g. Čuš 13 K.

— **Defektivi z Dunaja** hodijo po
mestu. Slovensko občinstvo opozar-
jamo na to dejstvo.

— **Mica Kovačeva** se je v soboto
pojavi v neki gostilni v Kolodvor-
skih ulicah v osebi 22letnega kroja-
škega pomočnika Ivana Gušiča iz
Vidošič pri Črnomlju. Navedenec se
je napotil iz Medvoda proti Ljubljani.
Ko je tu krenil v gostilno in tam
zapl in zajedel nekaj čez 2 K, je
hotel oditi, ne da bi bil poravnal
dolg. Poklicali so stražnika, da je
Gušiča aretoval.

— **Zlozna roka** je v soboto zvečer
na cepišču prog južne in Dolenjske
železnice prestavila prestavljake tako,
da bi se bila lahko pri brzovlaku, ki
je vozil iz Trsta proti Dunaju zgodila
nesreča, ako bi ne bil preteče nevar-
nosti čuvaj če pravočasno opazil. Ze-
leti je, da pridejo zlobnežu na sled.

— **Pes uprilič** je včeraj šolsko
učenko Jožefo Koširjevo ter jo na
levi roki lahko tesno poškodoval.
Lastnik psa je znan.

— **Izgubljene reči.** Pri blagajni
na južnem kolodvoru dne 26. t. m.
k polnočnemu brzovlaku na Dunaj,
je bilo izgubljenih 20 K. Najditelj
se prosi, da jih pošlje na uredništvo
tega lista.

— **Izgubil se je** majhen psiček
rjave barve, mlad, z nagobčnikom in
znakom št. 457. Kdor ve za njega,
ali ga ima, naj ga izroči proti na-
gradi v Ilirski ulici št. 19 pritličje,
desno.

Telefonska in brzojavna poročila.

Župan Lueger o dogodkih v Ljub-
ljani.

Dunaj, 28. septembra. Župan
Lueger je poklical k sebi žurnaliste
in jim med drugim rekel: »Kar Slo-
vanci sedaj delajo, zlasti Slovenci v
Ljubljani, to presega že vse meje!«
(A kar delajo Nemci in nemčurji v
Ptuj in drugodi, pa je vse prav in
lepo? Opomba uredništva.)

Demonstracije v Lvovu.

Lvov, 28. septembra. Socialisti
so včeraj tu priredili velike demon-
stracije za uvedbo splošne in enake
volilne pravice v deželni zbor. Po-
sebna deputacija je šla v tem oziru
intervenirati k deželnemu maršalu
grofu Badeniju, ki se je pač izjavil
za razširjenje, ne pa za uvedbo sploš-
ne in enake volilne pravice. Zvečer
so bile po mestu velike demonstraci-
je. Policija je morala intervenirati.
Ranjnih je bilo 17 oseb.

Obstrukcija v delegacijah in v parla-
mentu?

Praga, 28. septembra. Na shodu
češke agrarne stranke so posamni
govorniki v navzočnosti ministra
Praška ljuto napadali vlado. Pred-
ložila se je resolucija, naj češki
agrarni poslanci že pred otvoritvijo
parlamenta prično z obstrukcijo v
delegacijah. Končno sklepanje o tej
resoluciji se je odgodilo.

Demonstracije v Celovcu.

Celovec 28. sept. Snoči so se
ponovile protislovenske demonstracije.
Nemški demonstrantje so strgali s
stene tablo odvetnika dr. Ferdo
Müllerja ter jo odnesli.

Izgredi v Ptuj.

Ptuj, 28. septembra. Nemški po-
balini Jurschinagg, Laackner in drugi
so nocoj ponoči v Ptuj pobijali brez
povič šipe na slovenskih hišah.
Nemška kultura poganja lepe sadove!
Storilce so vse zaprli. Ali se bo v
Ptuj uvedlo tudi takšno izjemno
stanje, kakor v Ljubljani.

Ptuj, 28. septembra. V mestu je
zbranih nad 80 orožnikov, vendar
razsaja nemški mob naprej. Danes
zjutraj so pobijali pri belem dnevu

in nemoteno okna na „Narodnem
domu“, pri krčmarju Mahorčiču, na
okoliški šoli, prostiji in drugod.

— **Ptujski okraj za Ljubljano.**
Ptuj, 28. septembra. Na 8 pro-
testnih shodih društva „Pozor“ v
ptujskem okraju se je soglasno skle-
nil izraz globokega sožalja nad Ljub-
ljanskimi žrtvami in ogorčen protest
proti nemškemu nasilstvu.

Slovenci na Štajerskem se bode.

Ptuj, 28. septembra. Včeraj je bilo
v ptujskem okraju 8 velikih shodov,
ki so bili vsi mnogobrojno obiskani.
Povsod se je razpravljalo o narodnem
gospodarskem programu. Ljudstvo se
povsod zbuja in z navdušenjem orga-
nizuje za gospodarsko samoobrambo.
Shod v Ljutomeru je vlada prepove-
dala. — Vlade je novega gibanja
strah in cela Spod. Štajerska mgoli
tujih orožnikov.

Zopet nemška tolovajstva v Ptuj.

Ptuj, 28. septembra. Snoči je
ptujskega sodrga zopet pobijala šipe na
hišah in stanovanjih vseh Slovencev.
Ali bodo vladni organi tudi tako
nervozni, kakor so v Ljubljani.

— **Vranksko,** 28. septembra. Tu se
je vršil včeraj imponant ljudski
shod. Podrobnosti slede.

Obstrukcija v deželnem zboru go-
riškem.

Gorica 28. septembra. V današnji
seji so pričeli slov. klerikali teh-
nično obstrukcijo. Predložili so
42 nujnih predlogov, med njimi take
reči, ki so obljubljene v znani vladni
gospodarski akciji za Primorje, ali
pa, ki so že dognane ali pa so jih
zanemarili prav klerikali. Predložili
so tudi spremembo volilnega reda in
ves stavbeni red, kar je vzelo mnogo
časa. Nad dve uri so čitali deželni
uradniki te nujne predloge, ob 1. po-
poldne ni bila seja več sklepna, ker
so odšli skoro vsi Italijani in sloven-
ski klerikali. Laški liberalci imajo
pripravljenih za obstrukcijo 60 nuj-
nih predlogov. Prihodnja seja bo naj-
brže v sredo. Prečitata se je v tej
seji zahvala ljubljanskega mestnega
obč. sveta dež. zboru goriškemu za
izraženo sožalje za nesrečne žrtve z
dne 20. septembra.

Ranjenci v Lvovu.

Lvov, 28. septembra. Pri včeraj-
šnjih demonstracijah je bilo ranjenih
18 oseb.

Novi solnograški deželni predsednik.

Dunaj Za deželnega predsednika
na Slnograškem je imenovan pod-
predsednik pri tržaškem namestništvu
grof Schaffgotsch, ki je bil
svoje dni tudi v Ljubljani.

Češki namestnik na Dunaju.

Dunaj, 28. septembra. Češki na-
mestnik grof Coudenhove je bil
danes poklican na Dunaj.

Nadvojvoda Fran Ferdinand v Pešti.

Budimpešta, 28. septembra. V
četrtak pride semkaj nadvojvoda
Fran Ferdinand, da se udeleži spre-
jema španskega kralja.

Acti o ogrski volilni reformi.

Budimpešta, 28. septembra. Gła-
silo nacionalno demokratske stranke
„Nepszava“ priobčuje faksimile aktov
o volilni reformi. Policija še ni našla
krivca, ki je izdal uradne spise.

Avstrijski socialisti za volilno re-
formo na Ogrskem.

Dunaj, 28. septembra. Včeraj so
imeli zastopniki vseh avstrijskih so-
cialnodemokratskih organizacij tushod,
da zavzamejo stališče napram volilni
reformi na Ogrskem. Slovenske so-
cialne demokrate zastopa Kristan.

Roparji na vlak.

Vilna, 28. septembra. V včeraj-
šnji noči so roparji na postaji Ve-
stani napadli poštni vlak, na katerega
so metali bombe. Ena oseba je bila
ubita, 5 pa teško ranjenih. Na tiru
so kasneje našli še 6 bomb.

Španski kralj v Parizu.

Pariz, 28. septembra. Španski
kralj Alfonz je imel dolgotrajno kon-
ferenco s predsednikom Fallieresom
in ministrom Pichonom o maroškem
vprašanju. Zvečer se kralj Alfonz od-
pelje v Monakovo.

Za ustavo.

Aleksandrija, 28. septembra. Tu
so bile včeraj velike demonstracije za
uvedbo konstitucije. Najburnejše de-
monstracije so bile pred palačo ke-
diva. Množico je razgnala policija.

Ministrski svet.

Dunaj, 28. septembra. Jutri bo
imel ministrski svet sejo, v kateri bo
razpravljal o položaju v češkem de-
želnem zboru in o ljubljanskih
dogodkih.

Kolera na Ruskem.

Petrograd, 28. septembra. V
zadnjih 24 urah je na kolero zbolelo
na novo 268 oseb, umrlo jih je 148.

Skladišče bomb.

Tiflis 28. septembra. Policija je
odkrila veliko skladišče bomb. V skla-
dišču so našli nad 100 bomb in mnogo
druga razstreljiva.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 306. Srednji kračni tlak 736.9 mm.

septem.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
26	9. zv.	738.2	15.4	sl. jz.	oblačno
27	7. zv.	738.3	10.6	brezvetr.	megla
	2. pop.	737.1	21.0	sl. jz.	del. jasno
28	9. zv.	737.0	15.0	sl. zahod	del. obl.
	7. zv.	736.5	13.5	sl. svzh.	del. jasno
	2. pop.	738.2	18.4	sr. jz.	jasno

Srednja včerajšnja in predvčerajšnja temperatura 15.8° in 15.5°; norm. 13.4° in 13.3°. Padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.0 mm.

Izjava.

Ker se po Ljubljani širijo govorice, da je modna trgovina A. Vivod-Mozetič nemška tvrdka, zato izjavlja podpisana tvrdka, da so vse take govorice laž in da se bode proti širiteljem teh govoric postopalo na pristojnem mestu.

Modna trgovina s klobuki A. Vivod-Mozetič je narodna, slovenska tvrdka.

Obenem obveščam slavno občinstvo, da se je ondi izvršujoča prodaja tobaka opustila z današnjim dnem.

A. Vivod-Mozetič.

Izjava.

Z ozirom na govorice, ki krožijo po Ljubljani in z ozirom na kritiko v „Slov. Narodu“ glede kavarne „Pri slonu“ si štejem v dolžnost, podati javnosti naslednje pojasnilo:

Na dan pogreba narodnih mučnikov sem jaz kavarno zaklenil ob določeni uri, tako, da je bil ves promet ustavljen, zagnil okna in prižgal vse luči. V kavarni pa so ostali nekateri hotelski tujci, ki so proti moji volji odgnali dve okni.

Obžalujem, da se je to zgodilo, zagotavljam pa, da pri tem nisem imel nobenega zlega namena, kaj šče, da bi se to tolmačilo kot pomanjkanje pijetete.

Priče za vse to so na razpolaganje.

Valentin Margutti

računski marker.

3469

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon

Zahvala.

3466

Za brezštevne dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki nam dohajajo iz cele Slovenije ob smrti našega

Ivana

kot nedolžne žrtve z dne 20. septembra 1908, izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo vsem prijateljem, znancom in drugim dobrohotnim, nam neznanim sočustvujočim srcem.

Nedostaje nam izrazov, ki bi se ž njimi zamogli vsem primerno in zadostno zahvaliti za vse presrečne tešilne besede.

Bog plačaj!

V Ljubljani, 28. septembra 1908.

Globoko žalujoča rodbina Adamič.

Gostilna

na Turjaškem Trgu šte. 1 (bivši „Kotliški dom“) se da v najem s koncesijo vred za takoj ali za november t. l.

V več v pisarni Filipa Supančiča, stavbnika v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 18.

Dr. Fran Dolšak

ne ordinuje

od 28. sept. do 15. oktobra.

Želod

in 3464-1

smerekove storže

za časa zrelosti kupuje vsako množino R. & E. Rooss nasl., Kranj.

Sprejme se takoj pod ugodnimi pogoji

trgovski pomočnik

manufakturne stroke, zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika.

Naslov pove uprav. „Slovenskega Naroda“.

Mesečna soba

velika, svetla, s posebnim vvhodom, na vogalu Rimske in Bleiweisove ceste, se odda.

Več se izve v tratihi tam.

Dijaki

se sprejmejo pod primernimi pogoji na hrano in stanovanje.

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Na prodaj je po ugodni ceni v bližini kolodvora

hiša v Ljubljani

s šestimi stanovanji in vrtom. Poizve se v upravništvu „Slov. Naroda“.

2716 Glavna zaloga v lekarni 42 Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Primarius dr. V. Gregorič Ljubljana

kronska ustna voda

EUODIN

Zakonito varovano.

Specijaliteta za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kronl.

Glavna zaloga v lekarni Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

3384-1

A. 375/8/4

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri o. kr. okrajnem sodišču v Rudolfovem je po prošnji dedičev na prodaj po javni dražbi

hiša šte. 19 v Kandiji

paro. šte. 36, vl. šte. 58 k. obč. Kandija, za katero se je ustanovila izključna cena v znesku 9000 K. — Dražba se bo vršila

dne 9. oktobra 1908 dopoldne ob 10. uri

pri g. notarju dr. Alb. Pozniku v Rudolfovem.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je položiti v gotovini do 1. novembra 1908.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri notarju dr. Alb. Pozniku.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo oddelek I.

dne 20. septembra 1908.

Pravkar izšlo!

Pravkar izšlo!

: Pravkar je izšla knjiga :

::: Poezije :::

doktorja Franceta Prešerna

(Ljubljanska izdaja) - - - II. natisk

::: Uredil L. Pintar :::

Cena mehko vezani knjigi K 1:—, po pošti K 1:10; cena v platno vezani :: knjigi K 1:40, po pošti K 1:60: ::

3454-2

Pravkar izšlo!

Pravkar izšlo!

Sprejema zavarovanja Sloveškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“ 45-111
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430-97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
s vseslovesni slovensko-narodno upravo.
Vsa posla dajo:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastne bančne hiši
v Gosposkih ulicah šte. 12.

2 soda

po 30 hektolitrov

prav dobro ohranjena, ima napredaj J. Zorman, trgovec z vinom v Sp. Šiški pri Ljubljani, telefon št. 263.

Mesarskega pomočnika

in 2 učenca 2

sprejme takoj Ivana Košenina, mesar, Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 6.

346-4

Gospodična

se sprejme na hrano in stanovanje v Gosposkih ulicah št. 4. I. nadstropje, desno.

3142-2

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri 309 19

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

„V Angleškem skladišču oblek“

O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

obsega zaloga čez

25.000 komadov

najnovije jesenske in zimske konfekcije

za gospode, dame, dečke, deklice in otroke

po čudovito nizkih cenah!

Prodaja na debelo z znatnim popustom.

Vinski mošt

sladek, pristen, bel in rdeč, domač pridelek

tvrdke Br. Novakovič

se toči v Sodnijski ulici št. 4 in na Rimski cesti št. 5.

Svoji k svojim!

Velika zaloga

Svoji k svojim!

vsakovrstnega pohištva

od navadne do najfinejše vrste po najnižjih cenah.

PETER JERAJ

TRST, ulica Vincenzo Bellini šte. 13

3171-7

ter vogal ulice Sv. Katarina.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

6-50 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

11-28 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Bohod iz Ljubljane juž. žel.

6-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržiča.

8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-22 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

3-56 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice, Tržiča.

6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Bohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednjem evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.